

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΡΧΑΙΑ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1 [ΒΙΒΛΙΟ Β', ΚΕΦ 3, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 55-56]

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρεῖται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιγνόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὀρώσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἔν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· <<Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι>> καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· <<Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ>>. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2 [ΒΙΒΛΙΟ 2, ΚΕΦ 3, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 15-16]

Τον πρώτο καιρό ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ήταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας όμως - που ανάμεσα στ' άλλα είχε εξοριστεί κιόλας από τους δημοκρατικούς - είχε διάθεση να σκοτώσει πολὺν κόσμον, ενώ ο Θηραμένης εναντιωνόταν, λέγοντας ὅτι δεν ήταν λογικό να θανατώνουν ανθρώπους μόνο για τον λόγο ὅτι τους τιμούσε ο λαός, ἔστω κι αν δεν πείραζαν σε τίποτε την καλή τάξη. «Στο κάτω κάτω κι εγώ κι εσύ έχουμε πει και κάνει πολλά για ν' αποκτήσουμε δημοτικότητα» » του ἔλεγε. Ο ἄλλος πάλι αποκρινόταν (γιατί φερόταν ἀκόμη φιλικά στον Θηραμένη) ὅτι ὅποιος θέλει να κυριαρχεῖ εἶναι υποχρεωμένος να βγάζει ἀπὸ τη μέση ἐκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν ἐμπόδιο: «Κι αν φαντάζεσαι ὅτι ἐπειδὴ εἶμαστε τριάντα κι ὄχι ἓνας ἡ ἐξουσία μας δεν χρειάζεται τόση φροντίδα ὅσο και μια προσωπική τυραννία εἶσαι ἀνόητος».

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1) Να μεταφράσετε το χωρίο
«Ὡς δε ταῦτα.....οἰμώξομαι;»

μονάδες 30

2) ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α) Ποια στάση τήρησε η Βουλή την ώρα της σύλληψης του Θηραμένη και για ποιο λόγο ; Ο ίδιος ο Θηραμένης από την πλευρά του πώς αντέδρασε μπροστά στον θάνατο;

μονάδες 10

- β) Ποια τα ειδικότερα σημεία διαφωνίας ανάμεσα στον Κριτία και τον Θηραμένη ; Να χαρακτηριστούν με σύντομο τρόπο [να ληφθεί υπόψη το β' απόσπασμα]

μονάδες 10

3) ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της συγγραφικής ικανότητας του Ξενοφώντα; Πόσα και ποια είναι τα είδη των έργων του;

μονάδες 10

4) ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ

- α) Με ποιες λέξεις του κείμενου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω όροι = σχέση, άξονας, παραφροσύνη, αντίρρηση, διαφήμιση.
μονάδες 5

- β) Να γράψετε δύο νεοελληνικά παράγωγα, απλά ή σύνθετα, των λέξεων:

όρῳσα, ἀποθνήσκειν, ἐπεκαλεῖτο, ἀπολιπεῖν, ἔπασχε.

μονάδες 5

5) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

α) τῆ φωνῆ, τό παιγνιῶδες, ῥῆμα, θεούς, τοῦ ἀνδρός, δηλοῦντα: να γραφεῖ ἡ ἴδια πτώση του ἄλλου αριθμοῦ.

β) τό παιγνιῶδες, μάλα, μεγάλη, ἀξιόλογα, τῷ καλῷ: να γραφοῦν οἱ ἄλλοι βαθμοί.

γ) εἶχεν, ὄρῳσα, εἶπειν: να γραφεῖ β' ενικό προστακτικῆς ὅλων των χρόνων των ρημάτων στα οποία ἀνήκουν οἱ τύποι.

δ) ἀπήγαγον, ἐπήρετο, εἶπεν: να γίνει εγκλιτικὴ ἀντικατάσταση.

μονάδες 20

6) ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

α) Να χαρακτηρίσετε συντακτικὰ τις παρακάτω λέξεις του κειμένου ἀνθρώπους, μεγάλη, τοῦ θανάτου, Σατύρω, διὰ τῆς ἀγορᾶς.

β) Να ἀναγνωριστεῖ συντακτικὰ (εἰσαγωγή, ἐκφορὰ, χρῆση) ἡ παρακάτω πρόταση
.. <<ὅτι οἰμῶξοιτο>>

μονάδες 10